

- (iv) मुद्राफलकथनपूर्वकं महामुद्रायाः महाबन्धस्य च विधिं निरूपयत ।
- (v) कस्मिन् काले योगारम्भः कर्तव्य इति निरूप्य योगिनो मिताहारान् वर्णयत ।
- (vi) कुम्भकानां नामानि निर्दिष्य तेषु यथेच्छं कुम्भकद्वयं विवेचयत ।

**2. कमप्येकं विषयमाश्रित्य टिप्पणीं लिखत ।**

10 × 1 = 10

- (i) प्राणायामः ।
- (ii) जालन्धरबन्धः ।
- (iii) पथ्यापथ्यविवेचनम् ।

**शा/सेमे IV/247**

**शास्त्री ( ऑनर्स ) ( चतुर्थ सेमेस्टर ) परीक्षा,  
2014-15**

**सांख्ययोगौ**

**VSY-223**

**समयः - घंटात्रयम्**

**पूर्णाङ्काः - 70**

**( प्रश्नपत्रप्राप्तिसमनन्तरमेव अस्योपरि स्वीयोऽनुक्रमाङ्कः  
लेख्यः )**

**1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं प्रश्नत्रयं समाधेयम् ।**

20 × 3 = 60

- (i) षट्कर्मणां नामानि निर्दिश्य अन्तर्धौतिभेदान् घेरण्डसंहितानुसारेण निरूपयत ।
- (ii) त्राटकस्वरूपं निरूप्य कपालभातिभेदान् वर्णयत ।
- (iii) अधोलिखितेषु केषांचित् त्रयाणामासनानां विधिं स्वाधीतग्रन्थदिशा निरूपयत ।  
सिद्धासनम्, पद्मासनम्, वज्रासनम्, स्वस्तिकासनम्,  
वीरासनम्, धनुरासनम् ।